

NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

DERES REF:

VÅR REF:
2016/2895

SAKSBEHANDLER:

Åsne Sellevoll Haugstad, 66 93 81 61

DATO:

02.06.2016

Høringsuttalelse fra Skedsmo kommune - forslag til opphevelse av serveringsloven

Det vises til høringsbrev datert den 26. februar 2016 med høring på forslag til opphevelse av serveringsloven. Høringsfrist var den 26. mai 2016.

Skedsmo formannskap har den 1. juni behandlet saken, og det ble fattet følgende vedtak:
Sakens kapittel 4 sendes til Nærings- og fiskeridepartementet som høringsuttalelse fra Skedsmo kommune.

Skedsmo kommune avgir dermed følgende høringsuttalelse:

Samlet vurdering av høringen

Skedsmo kommune støtter Nærings- og fiskeridepartementets vurdering om at gjeldende serveringslov ikke bidrar til å oppfylle den opprinnelige hensikt bak loven. Kommunen er enig i at loven ikke i tilstrekkelig grad motvirker ulike varianter av omgåelser. Det bildet som tegnes av aktører som starter opp uten bevilling, forsøk på å omgå regelverket ved bruk av fiktive daglige ledere, og forsøk på stråmannsvirksomhet, er gjenkjennelig for kommunen.

Kommunen mener som utgangspunkt at formelle krav til en serveringsvirksomhet er fornuftig sett i lys av behovet for å bekjempe kriminalitet og uryddighet i bransjen. Likevel konstaterer erfaringene med serveringsloven at denne ikke oppfylder formålet, og kommunen gir sin tilslutning til at endringer bør gjøres. Det er vanskelig å forsvare vandels- og kunnskapskrav som ikke oppfyller hensikten, og som oppleves så vidt ressurskrevende å forvalte for næring og myndigheter. Kommunen har etter helhetlige vurderinger konkludert med at det synes fornuftig å oppheve en særlov som ikke har tjent sin hensikt.

I høringsnotatet fremheves det at kontrollvirksomhet ved serveringssteder er bedre egnet enn bevillingssystemet som virkemiddel for å avdekke ulike former for kriminalitet i bransjen. Skedsmo kommune anser at målrettede tverretatlige kontroller ved de myndigheter som direkte regulerer serveringsbransjen, synes som en god strategi for å avdekke lovbrudd, og vil bidra til å forvalte offentlige ressurser på en mer hensiktsmessig måte.

Kommunen er imidlertid bekymret for at det i høringsnotatet ikke fremmes noen konkrete forslag til hvordan slike kontroller skal foregå, hvilket omfang de skal ha, eller hvilken offentlig myndighet som skal ha ansvar for å koordinere kontrollene. Departementet bør utrede behovet for kontroller som erstatning for bevillingssystemet, før serveringsloven oppheves. Det er viktig at ansvar og oppgaver

er tydelig definert og hjemlet, slik at ny ordning ikke blir fragmentert med pulverisering av ansvar mellom ulike offentlige etater.

Særlig om vandelskravet

Det kan stilles spørsmål ved begrunnelsen for vandelskrav i serveringsbransjen, når andre bransjer som også er belastet med kriminalitet ikke har slikt krav. Selv om serveringsloven gir anvisninger på skjønnsvurderingen ved vurdering av vandel, vil lokal praksis kunne variere fra kommune til kommune. For næringen kan dette oppfattes vilkårlig. Saksbehandlingstiden blir unødvendig forlenget fordi enkelte offentlige myndigheter bruker lang tid på å gi vandelsuttalelser, i mange tilfeller opptil 7-8 uker. Dette medfører inntektstap og forsinkelser for seriøse drivere.

Vandelskravet medfører at enkelte etablerer seg i andre bransjer, noen omgår loven ved stråmannsvirksomhet, mens andre unnlater å søke bevilling. Ved gjennomgang av serveringsbevillingene i Skedsmo kommune i 2015 viste det seg at 30 % av serveringsstedene manglet serveringsbevilling. Etter serveringsloven § 11 andre ledd skal offentlige myndigheter av eget tiltak informere kommunen dersom de avdekker forhold som de antar har betydning for vandelspørsmålet. Skedsmo kommune har i svært få tilfeller mottatt slik informasjon, uten at vi selv først har etterspurt den. I praksis må slik informasjon innhentes, men kommunen sitter i liten grad på opplysninger om hvilke serveringssteder som bør kontrolleres. I all hovedsak blir derfor informasjon om vandel innhentet ved søknad om nye bevillinger. Dette medfører at virksomheter som er gitt bevilling og fått godkjent vandel ved søknadstidspunktet, kan bedrive useriøs virksomhet i lengre tid uten at dette blir avdekket. En prioritering av vandelskontroller av eksisterende drivere er et kapasitetsspørsmål for kommunen og andre offentlige myndigheter.

Særlig om saksbehandling

Saksbehandlingen i tilknytning til bevillingssystemet er ressurskrevende, men det avdekkes få regelbrudd som medfører avslag eller inndragning av bevilling. 3 av 4 avslag i 2015 ble påklaget til Fylkesmannen. Fylkesmannen har lang saksbehandlingstid. Videre vil det som hovedregel gis utsatt iverksettelse av vedtaket. Dette medfører at virksomheter som driver utenfor regelverket vil kunne videreføre driften i lengre tid i påvente av saksbehandling.

Særlig om etablererprøven

I 2015 var strykprosenten på etablererprøven 62 % i Skedsmo kommune. Det brukes mye ressurser på avholdelse av prøver, blant annet pga. høy strykprosent. Skedsmo kommune mener det er behov for kunnskap om økonomistyring i serveringsbransjen, men kan ikke se at dette behovet er vesentlig sterkere enn for andre bransjer som ikke har krav om slik dokumentasjon av kunnskap. I høringsnotatet påpekes det at hensynet til mattrygghet er sentralt ved drift av serveringssteder. Etablererprøven omfatter imidlertid ikke noe kunnskapskrav om matsikkerhet. Dersom krav om etablererprøve videreføres, bør det vurderes å innta slikt kunnskapskrav i prøven, og gjennomgående innrette prøvens innhold slik at den treffer hensikten bedre.

Særlig om vurdering av enkeltbestemmelser

Skedsmo kommune støtter departementets forslag om å oppheve serveringsloven § 26 som gir serveringssteder adgang til å tilbakeholde gjenstander fra gjester ved manglende oppgjør. Vi kan ikke se at dette bør reguleres annerledes for serveringsnæringen enn for andre tjenestenæringene. Skedsmo kommune støtter departementets forslag om å videreføre bestemmelser om åpningstider for serveringssteder i egen lov. Det anses avgjørende ut fra hensynet til ro og orden å kunne sette begrensninger i adgangen til matservering.

Skedsmo kommune støtter departementets forslag om å overføre politiets adgang til å pålegge vakthold til alkoholloven. Erfaringsmessig er det i hovedsak behov for vakthold på skjenkesteder. For arrangementer uten skjenkebevilling kan politiet med hjemmel i politiloven pålegge vakthold i forbindelse med godkjenning/melding av arrangementet.

Med hilsen

Åsne Sellevoll Haugstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent